Dokument ten służy wyłącznie do celów informacyjnych i nie ma mocy prawnej. Unijne instytucje nie ponoszą żadnej odpowiedzialności za jego treść. Autentyczne wersje odpowiednich aktów prawnych, włącznie z ich preambułami, zostały opublikowane w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej i są dostępne na stronie EUR-Lex. Bezpośredni dostęp do tekstów urzędowych można uzyskać za pośrednictwem linków zawartych w dokumencie

►B ►C1 **DECYZJA WYKONAWCZA KOMISJI (UE) 2018/1522**

z dnia 11 października 2018 r.

ustanawiająca wspólny format krajowych programów ograniczania zanieczyszczenia powietrza na podstawie dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/2284 w sprawie redukcji krajowych emisji niektórych rodzajów zanieczyszczeń atmosferycznych ◄

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

(Dz.U. L 256 z 12.10.2018, s. 87)

sprostowane przez:

►C1 Sprostowanie, Dz.U. L 259 z 16.10.2018, s. 43 (2018/1522)

▼B

▼C1

DECYZJA WYKONAWCZA KOMISJI (UE) 2018/1522

z dnia 11 października 2018 r.

ustanawiająca wspólny format krajowych programów ograniczania zanieczyszczenia powietrza na podstawie dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/2284 w sprawie redukcji krajowych emisji niektórych rodzajów zanieczyszczeń atmosferycznych

▼B

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

Artykuł 1

Przedmiot

Wspólny format krajowego programu ograniczania zanieczyszczenia powietrza, o którym mowa w art. 6 ust. 10 dyrektywy (UE) 2016/2284, jest określony w załączniku do niniejszej decyzji.

Artykuł 2

Format

Państwa członkowskie stosują wspólny format określony w załączniku przy przekazywaniu Komisji krajowych programów ograniczania zanieczyszczenia powietrza zgodnie z art. 10 ust. 1 dyrektywy (UE) 2016/2284.

Artykuł 3

Wejście w życie

Niniejsza decyzja wchodzi w życie dwudziestego dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

▼B

ZAŁĄCZNIK

Wspólny format krajowego programu ograniczania zanieczyszczenia powietrza na podstawie art. 6 dyrektywy (UE) 2016/2284

1. OPISY PÓL

Wszystkie pola w niniejszym wspólnym formacie oznaczone (O) są obowiązkowe, z kolei pola oznaczone (N) są nieobowiązkowe.

2. WSPÓLNY FORMAT

2.1. **Tytuł programu, informacje kontaktowe i strony internetowe**

2.1.1. *Tytuł programu, informacje kontaktowe i strony internetowe (O)*

Tytuł programu	
Data	
Państwo członkowskie	
Nazwa właściwego organu odpowiedzialnego za opracowanie programu	
Numer telefonu do odpowiedzialnych służb	
Adres e-mail do odpowiedzialnych służb	
Link do strony internetowej, na której opublikowano program	
Linki do stron internetowych poświęconych konsultacjom w sprawie programu	

2.2. **Streszczenie (N)**

Streszczenie może być również oddzielnym dokumentem (najlepiej nie dłuższym niż 10 stron). Powinno być to zwięzłe podsumowanie sekcji 2.3–2.8. O ile to możliwe, należy rozważyć wykorzystanie elementów graficznych do zilustrowania streszczenia.

2.2.1. *Krajowe ramy polityki dotyczącej jakości powietrza i zanieczyszczenia powietrza*

Priorytety polityczne i ich odniesienie do priorytetów określonych w innych powiązanych obszarach polityki	
Obowiązki organów krajowych, regionalnych i lokalnych	

2.2.2. *Postępy poczynione od 2005 r. w ramach obecnych polityk i środków w dziedzinie redukcji emisji i poprawy jakości powietrza*

Osiągnięte redukcje emisji	
Postępy w realizacji celów w zakresie jakości powietrza	
Bieżące oddziaływanie transgraniczne wewnętrznych źródeł emisji	

2.2.3. *Prognozowany dalszy rozwój sytuacji do 2030 r. przy założeniu, że nie nastąpi żadna zmiana w już przyjętych politykach i środkach*

Prognozowane emisje i redukcje emisji (scenariusz ze środkami)	
Prognozowany wpływ na poprawę jakości powietrza (scenariusz ze środkami)	
Niepewności	

▼B

2.2.4. *Warianty strategiczne rozważane w celu przestrzegania zobowiązań w zakresie redukcji emisji określonych na 2020 i 2030 r. oraz średnioterminowe poziomy emisji określone dla 2025 r.*

Rozważane główne zestawy wariantów strategicznych	

2.2.5. *Podsumowanie polityk i środków, które zdecydowano się przyjąć w danym sektorze, w tym harmonogram ich przyjmowania, wdrażania i dokonywania ich przeglądu, oraz odpowiedzialne właściwe organy*

Sektor, który odczuje skutki proponowanych środków	Polityki i środki			
	Wybrane polityki i środki	Harmonogram wdrażania wybranych polityk i środków	Właściwe organy odpowiedzialne za wdrożenie i egzekwowanie wybranych polityk i środków (rodzaj i nazwa)	Harmonogram przeglądu wybranych polityk i środków
Dostawy energii				
Zużycie energii				
Sektor transportu				
Procesy przemysłowe				
Rolnictwo				
Gospodarka odpadami/odpady				
Cele przekrojowe				
Inne (określić jakie)				

2.2.6. *Spójność*

Ocena sposobu, w jaki wybrane polityki i środki zapewniają spójność z planami i programami określonymi w innych powiązanych obszarach polityki	

2.2.7. *Prognozowane łączne skutki polityk i środków (scenariusz z dodatkowymi środkami) dotyczące redukcji emisji, jakości powietrza na własnym terytorium i w sąsiadujących państwach członkowskich oraz środowiska i związane z nimi niepewności*

Prognozowana realizacja zobowiązań w zakresie redukcji emisji (z dodatkowymi środkami)	
Zastosowania mechanizmów elastyczności (w stosownych przypadkach)	
Prognozowana poprawa jakości powietrza (z dodatkowymi środkami)	
Prognozowane skutki dla środowiska (z dodatkowymi środkami)	
Metody i niepewności	

2.3. **Krajowe ramy polityki dotyczącej jakości powietrza i zanieczyszczenia powietrza**

2.3.1. *Priorytety polityczne i ich odniesienie do priorytetów określonych w innych powiązanych obszarach polityki*

Krajowe zobowiązania w zakresie redukcji emisji w porównaniu z rokiem obliczeniowym – 2005 r. (w %) (O)	SO_2	NO_x	NMLZO	NH_3	$PM_{2,5}$
lata 2020–2029 (O)					
od 2030 r. (O)					

▼B

Krajowe zobowiązania w zakresie redukcji emisji w porównaniu z rokiem obliczeniowym – 2005 r. (w %) (O)	SO_2	NO_x	NMLZO	NH_3	$PM_{2,5}$
Priorytety dotyczące jakości powietrza: priorytety polityki krajowej związane z unijnymi lub krajowymi celami dotyczącymi jakości powietrza (w tym wartości dopuszczalne, wartości docelowe i pułapy stężenia ekspozycji) (O) *Można się również odnieść do celów w zakresie jakości powietrza zalecanych przez WHO.*					
Właściwe priorytety w zakresie zmiany klimatu i polityki energetycznej (O)					
Właściwe priorytety w zakresie stosownych obszarów polityki, w tym rolnictwa, przemysłu i transportu (O)					

2.3.2. *Obowiązki organów krajowych, regionalnych i lokalnych*

Wykaz właściwych organów (O)	Opis rodzaju organu (np. inspektorat ds. środowiska, regionalna agencja środowiska, gmina) (O) W stosownych przypadkach nazwa organu (np. ministerstwo XXX, krajowa agencja XXX, regionalny urząd ds. XXX)	Opis przypisanych obowiązków w zakresie jakości i zanieczyszczenia powietrza (O) Wybrać odpowiednio spośród poniższych odpowiedzi: — funkcje kształtowania polityki — funkcje wdrożeniowe — funkcje w zakresie egzekwowania przepisów (w tym, w stosownych przypadkach, przeprowadzanie inspekcji i udzielanie pozwoleń) — funkcje w zakresie sprawozdawczości i monitorowania — funkcje koordynacyjne — inne funkcje, proszę określić	Sektory źródeł wchodzące w zakres obowiązków organu (N)
Organy krajowe (O)			
Organy regionalne (O)			
Organy lokalne (O)			

Dodać kolejne wiersze w razie potrzeby.

2.4. **Postępy poczynione w ramach obecnych polityk i środków w dziedzinie redukcji emisji i poprawy jakości powietrza oraz stopień, w jakim wypełniane są zobowiązania krajowe i unijne w porównaniu z 2005 r.**

2.4.1. *Postępy poczynione w ramach obecnych polityk i środków w dziedzinie redukcji emisji oraz stopień, w jakim wypełniane są zobowiązania krajowe i unijne w zakresie redukcji emisji*

Opis postępów poczynionych w ramach obecnych polityk i środków w dziedzinie redukcji emisji oraz stopień zgodności z krajowym i unijnym prawodawstwem w zakresie redukcji emisji (O)	

▼B

Pełne odesłania (rozdział i strona) do publicznie dostępnych, uzupełniających zbiorów danych (np. archiwalnych sprawozdań z bilansu emisji) (O)	
Wykresy obrazujące redukcję emisji w odniesieniu do poszczególnych substancji zanieczyszczających lub głównych sektorów (N)	

2.4.2. *Postępy poczynione w ramach obecnej polityki i środków w dziedzinie poprawy jakości powietrza oraz stopień, w jakim wypełniane są zobowiązania krajowe i unijne w zakresie jakości powietrza*

Opis postępów poczynionych w ramach obecnej polityki i środków w dziedzinie poprawy jakości powietrza oraz stopień, w jakim wypełniane są zobowiązania krajowe i unijne w zakresie jakości powietrza, obejmujący co najmniej liczbę stref jakości powietrza, spośród wszystkich takich stref, które są niezgodne lub zgodne z unijnymi celami w zakresie jakości powietrza w odniesieniu do NO_2, PM_{10}, $PM_{2,5}$, O_3 i wszelkich innych substancji zanieczyszczających, w przypadku których doszło do przekroczeń (O)	
Pełne odesłania (rozdział i strona) do publicznie dostępnych, uzupełniających zbiorów danych (np. planów ochrony powietrza, podziałów źródeł zanieczyszczeń) (O)	
Mapy lub histogramy przedstawiające obecne stężenie (co najmniej NO_2, PM_{10}, $PM_{2,5}$, O_3 i wszelkich innych substancji zanieczyszczających stanowiących problem) w otaczającym powietrzu oraz na przykład liczbę stref jakości powietrza, spośród wszystkich takich stref, które są (nie)zgodne w roku obliczeniowym i roku sprawozdawczym (N)	
W przypadku stwierdzenia problemów w strefie lub strefach jakości powietrza – opis postępów poczynionych w zakresie zmniejszenia maksymalnych zarejestrowanych stężeń (N)	

2.4.3. *Bieżące oddziaływanie transgraniczne krajowych źródeł emisji*

W stosownych przypadkach opis bieżącego oddziaływania transgranicznego krajowych źródeł emisji (O) *Postępy mogą być wyrażone w ujęciu ilościowym lub jakościowym.* *Jeżeli nie stwierdzono żadnych problemów, należy to wskazać.*	
W przypadku użycia danych ilościowych do opisania wyników oceny należy podać dane i metody stosowane przy jej przeprowadzaniu (N)	

2.5. **Prognozowany dalszy rozwój sytuacji przy założeniu, że nie nastąpi żadna zmiana w już przyjętych politykach i stosowanych środkach**

2.5.1. *Prognozowane emisje i redukcje emisji (scenariusz ze środkami)*

Substancje zanieczyszczające (O)	Całkowite emisje (kt), zgodnie z bilansami dla roku x-2 lub x-3 (podać rok) (O)				Prognozowany % redukcji emisji osiągnięty w porównaniu z 2005 r. (O)			Krajowe zobowiązanie w zakresie redukcji emisji na lata 2020–2029 (%) (O)	Krajowe zobowiązanie w zakresie redukcji emisji od 2030 r. (%) (O)
	2005 – rok obliczeniowy	2020	2025	2030	2020	2025	2030		
SO_2									
NO_x									
NMLZO									
NH_3									

▼B

Substancje zanieczyszczające (O)	Całkowite emisje (kt), zgodnie z bilansami dla roku x-2 lub x-3 (podać rok) (O)				Prognozowany % redukcji emisji osiągnięty w porównaniu z 2005 r. (O)			Krajowe zobowiązanie w zakresie redukcji emisji na lata 2020–2029 (%) (O)	Krajowe zobowiązanie w zakresie redukcji emisji od 2030 r. (%) (O)
	2005 – rok obliczeniowy	2020	2025	2030	2020	2025	2030		
$PM_{2,5}$									

Zarys niepewności związanych z prognozami scenariusza ze środkami dotyczącymi realizacji zobowiązań w zakresie redukcji emisji do roku 2020, 2025 i od 2030 r. (N)	
Data prognoz emisji (O)	

Jeżeli z prognozy w ramach scenariusza ze środkami wynika, że nie uda się zrealizować zobowiązań w zakresie redukcji emisji, w sekcji 2.6 należy przedstawić w zarysie dodatkowe polityki i środki rozważane w celu wypełnienia tych zobowiązań.

2.5.2. *Prognozowany wpływ na poprawę jakości powietrza (scenariusz ze środkami), z uwzględnieniem prognozowanego stopnia wypełnienia zobowiązań*

2.5.2.1. Jakościowy opis prognozowanej poprawy jakości powietrza (O)

Jakościowy opis prognozowanej poprawy jakości powietrza i prognozowanych dalszych zmian stopnia zgodności (scenariusz ze środkami) z celami UE w zakresie jakości powietrza w odniesieniu do NO_2, PM_{10}, $PM_{2,5}$, O_3 i wszelkich innych substancji zanieczyszczających stanowiących problem w odniesieniu do roku 2020, 2025 i 2030 (O)	
Pełne odesłania (rozdział i strona) do publicznie dostępnych, uzupełniających zbiorów danych (np. planów ochrony powietrza, podziału źródeł zanieczyszczeń), opisujących prognozowaną poprawę i dalsze zmiany w zakresie stopnia zgodności (O)	

2.5.2.2. Ilościowy opis prognozowanej poprawy jakości powietrza (N)

Wartości w ramach dyrektywy w sprawie jakości otaczającego powietrza	Prognozowana liczba niezgodnych stref jakości powietrza				Prognozowana liczba zgodnych stref jakości powietrza				Łączna liczba stref jakości powietrza			
	Określić rok obliczeniowy	2020	2025	2030	Określić rok obliczeniowy	2020	2025	2030	Określić rok obliczeniowy	2020	2025	2030
$PM_{2,5}$ (1 rok)												
NO_2 (1 rok)												
PM_{10} (1 rok)												
O_3 (maksymalna średnia 8-godzinna)												
Inne (proszę określić)												

▼B

2.6. **Warianty strategiczne rozważane w celu przestrzegania zobowiązań w zakresie redukcji emisji określonych na 2020 i 2030 r. oraz osiągnięcia średnioterminowych poziomów emisji określonych dla 2025 r.**

Informacje wymagane w niniejszej sekcji należy zgłosić przy pomocy „narzędzia polityk i środków", zapewnionego do tego celu przez Europejską Agencję Środowiska.

2.6.1. *Szczegóły dotyczące polityk i środków rozważanych w celu przestrzegania zobowiązań w zakresie redukcji emisji (sprawozdawczość na poziomie polityk i środków)*

Nazwa i krótki opis poszczególnych polityk i środków lub pakietu polityk i środków (O)	Odnośne substancje zanieczyszczające; należy wybrać stosownie do przypadku SO_2, NO_x, NMLZO, NH_3, $PM_{2,5}$ (O); BC jako składnik $PM_{2,5}$, inne (np. Hg, dioksyny, gaz cieplarniany) (N); proszę określić	Cele poszczególnych polityk i środków lub pakietu polityk i środków (*) (O)	Rodzaje polityk i środków (^) (O)	Odnośne podstawowe oraz, w stosownych przypadkach, dodatkowe sektory (†) (O)	Okres wdrażania (O dla środków wybranych do wdrożenia)		Organy odpowiedzialne za wdrażanie (O dla środków wybranych do wdrożenia) W stosownych przypadkach należy odnieść się do organów wymienionych w tabeli 2.3.2		Szczegóły metod stosowanych na potrzeby analizy (np. określone modele lub metody, dane bazowe) (O)	Przewidywane redukcje emisji w ujęciu ilościowym (odpowiednio dla poszczególnych polityk i środków lub pakietów polityk i środków) (kt, rocznie lub w przedziale czasowym, w porównaniu ze scenariuszem ze środkami) (O)			Jakościowy opis niepewności (O, o ile występują)
					Początek	Koniec	Rodzaj	Nazwa		2020	2025	2030	

Dodać kolejne wiersze w razie potrzeby.

Pola oznaczone (*), (^) i (†) należy uzupełnić za pomocą wariantów gotowych odpowiedzi, które są zgodne z obowiązkami sprawozdawczymi na podstawie rozporządzenia (UE) nr 525/2013 w sprawie mechanizmu monitorowania i sprawozdawczości w zakresie emisji gazów cieplarnianych oraz rozporządzenia wykonawczego (UE) nr 749/2014.

Pole oznaczone (*) należy uzupełnić, wybierając właściwe odpowiedzi spośród poniższych gotowych wariantów (można wybrać więcej niż jeden cel, można dodać dodatkowe cele i podać je w polu „inne") (O):

1. Dostawy energii:
   — wzrost w zakresie wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych,
   — przejście na mniej emisyjne paliwa kopalne,
   — wytwarzanie większej ilości niskoemisyjnej energii (jądrowej) z nieodnawialnych źródeł,
   — zmniejszenie strat,
   — poprawa efektywności w sektorze energetycznym i przemian energetycznych,
   — instalacja technologii ograniczania emisji,
   — inne dostawy energii.
2. Zużycie energii:
   — poprawa efektywności energetycznej budynków,
   — poprawa efektywności energetycznej urządzeń,
   — poprawa efektywności energetycznej usług/sektora usług,
   — poprawa efektywności energetycznej w przemysłowych sektorach użytkowników końcowych,
   — zarządzanie popytem/ograniczenie popytu,
   — inne zużycie energii.
3. Sektor transportu:
   — wprowadzenie technologii redukcji zanieczyszczeń w pojazdach, na statkach wodnych i powietrznych,
   — poprawa wydajności pojazdów, statków wodnych i powietrznych,
   — przejście na inne formy transportu publicznego lub niezmotoryzowanego,

▼B

— paliwa alternatywne dla pojazdów, statków wodnych i powietrznych (w tym energia elektryczna),

— zarządzanie popytem/ograniczenie popytu,

— poprawa zachowań społecznych,

— ulepszona infrastruktura transportowa,

— inne rodzaje transportu.

4. Procesy przemysłowe:

— wdrażanie technologii redukcji zanieczyszczeń,

— zwiększona kontrola emisji niezorganizowanych z procesów przemysłowych,

— inne procesy przemysłowe.

5. Gospodarka odpadami/odpady:

— zarządzanie popytem/ograniczenie popytu,

— zintensyfikowany recykling,

— udoskonalone technologie przetwarzania odpadów,

— poprawa zarządzania składowiskami,

— spalanie odpadów z wykorzystaniem energii,

— usprawniona gospodarka ściekowa,

— ograniczone składowanie,

— inne odpady.

6. Rolnictwo:

— stosowanie nawozu/obornika na gruntach uprawnych i obszarach trawiastych w niskoemisyjny sposób,

— inne rodzaje działalności korzystnie wpływające na gospodarkę gruntami uprawnymi,

— poprawa gospodarki hodowlanej i instalacji chowu,

— poprawa gospodarki odpadami zwierzęcymi,

— inna działalność rolnicza.

7. Cele przekrojowe:

— polityka ramowa,

— polityka wielosektorowa,

— inne działania przekrojowe.

8. Inne:

— państwa członkowskie muszą podać krótki opis celu.

Pole oznaczone (^) należy uzupełnić, wybierając właściwe odpowiedzi spośród poniższych gotowych wariantów (można wybrać więcej niż jedną politykę i środki, można dodać dodatkowe rodzaje polityk i środków i podać je w polu „inne”) (O):

— ograniczanie zanieczyszczeń u źródła,

— instrumenty ekonomiczne,

— instrumenty fiskalne,

— umowy dobrowolne/negocjowane,

— informacje,

— regulacje,

— kształcenie,

— prace badawcze,

— planowanie,

— inne, proszę określić.

Pole oznaczone (†) należy uzupełnić, wybierając właściwe odpowiedzi spośród poniższych gotowych wariantów (można wybrać więcej niż jeden sektor, można dodać dodatkowe sektory i podać je w polu „inne”) (O):

— dostawa energii (w tym wydobycie, przesył, dystrybucja i składowanie paliw oraz produkcja energii i energii elektrycznej),

— zużycie energii (w tym zużycie paliw i energii elektrycznej przez użytkowników końcowych, takich jak gospodarstwa domowe, usługi, przemysł i rolnictwo);,

▼B

— transport,

— procesy przemysłowe (w tym działalność przemysłowa, w ramach której w sposób chemiczny lub fizyczny przekształca się materiały, co prowadzi do emisji gazów cieplarnianych, wykorzystanie gazów cieplarnianych w produktach i nieenergetyczne wykorzystanie paliw kopalnych (węgla)),

— rolnictwo,

— gospodarka odpadami/odpady,

— cele przekrojowe,

— inne sektory; proszę określić.

2.6.2. *Wpływ na jakość powietrza i środowisko wywierany przez poszczególne polityki i środki lub pakiety polityk i środków rozważanych w celu przestrzegania zobowiązań w zakresie redukcji emisji (O, o ile występują)*

O ile występuje, wpływ na jakość powietrza (można się odnieść również do celów w zakresie jakości powietrza zalecanych przez WHO) i środowisko	

2.6.3. *Szacunek kosztów i korzyści poszczególnych polityk i środków lub pakietów polityk i środków rozważanych w celu przestrzegania zobowiązań w zakresie redukcji emisji (N)*

Nazwa i krótki opis poszczególnych polityk i środków lub pakietu polityk i środków	Koszty redukcji tony substancji zanieczyszczającej wyrażone w EUR	Bezwzględne koszty roczne wyrażone w EUR	Bezwzględne korzyści roczne	Stosunek kosztów do korzyści	Cena roczna	Jakościowy opis szacunku kosztów i korzyści

Dodać kolejne wiersze w razie potrzeby.

2.6.4. *Dodatkowe szczegółowe informacje dotyczące środków, o których mowa w załączniku III część 2 do dyrektywy (UE) 2016/2284, ukierunkowanych na zapewnienie przestrzegania przez sektor rolnictwa zobowiązań w zakresie redukcji emisji*

	Czy politykę i środki uwzględniono w krajowym programie ograniczania zanieczyszczenia powietrza? Tak/Nie (O)	— Jeżeli tak: należy wskazać numer sekcji/ strony programu: (O)	Czy polityka i środki były ściśle realizowane? Tak/ Nie (O) Jeżeli nie, należy opisać wprowadzone zmiany (O)
A. **Środki służące ograniczaniu emisji amoniaku (O)**			
1. Państwa członkowskie sporządzają krajowy kodeks doradczy dobrej praktyki rolniczej dotyczący ograniczania emisji amoniaku z uwzględnieniem kodeksu ramowego EKG ONZ z 2014 r. dotyczącego dobrej praktyki rolniczej na rzecz redukcji emisji amoniaku, zawierający co najmniej następujące elementy:			
a) zarządzanie azotem, z uwzględnieniem pełnego obiegu azotu;			
b) strategie żywienia zwierząt gospodarskich;			
c) niskoemisyjne techniki rozprowadzania nawozów;			
d) niskoemisyjne systemy przechowywania nawozów;			
e) niskoemisyjne systemy hodowli zwierząt;			
f) możliwości ograniczania emisji amoniaku pochodzącego ze stosowania nawozów mineralnych.			

▼B

	Czy politykę i środki uwzględniono w krajowym programie ograniczania zanieczyszczenia powietrza? Tak/Nie (O)	Jeżeli tak: — należy wskazać numer sekcji/ strony programu: (O)	Czy polityka i środki były ściśle realizowane? Tak/ Nie (O) Jeżeli nie, należy opisać wprowadzone zmiany (O)
2. Państwa członkowskie mogą ustanowić krajowy bilans azotu w celu monitorowania zmian w całkowitych stratach reaktywnego azotu z rolnictwa, w tym amoniaku, podtlenku azotu, amonu, azotanów i azotynów, w oparciu o zasady określone w wytycznych EKG ONZ dotyczących bilansów azotu.			
3. Państwa członkowskie zakazują stosowania nawozów amonowo-węglanowych i mogą zmniejszyć emisje amoniaku z nawozów nieorganicznych, stosując następujące podejścia: a) zastąpienie nawozów na bazie mocznika nawozami na bazie azotanu amonu; b) jeżeli nawozy na bazie mocznika są nadal stosowane, wykorzystywanie metod, w przypadku których wykazano, że zmniejszają emisje amoniaku o co najmniej 30 % w porównaniu z wykorzystaniem metody odniesienia, jak określono w wytycznych dotyczących amoniaku; c) propagowanie zastępowania nawozów nieorganicznych nawozami organicznymi, a w przypadku gdy nawozy nieorganiczne są nadal stosowane, rozprowadzanie ich zgodnie z przewidywanymi potrzebami nawożonej uprawy lub nawożonego użytku zielonego w odniesieniu do azotu i fosforu, biorąc również pod uwagę istniejącą zawartość substancji pokarmowych w glebie oraz składniki pokarmowe w innych nawozach.			
4. Państwa członkowskie mogą zmniejszyć emisje amoniaku z nawozów organicznych, stosując następujące podejścia: a) zmniejszanie emisji z gnojowicy i obornika stosowanych na gruntach ornych i użytkach zielonych przez zastosowanie metod służących zmniejszeniu emisji o co najmniej 30 % w porównaniu z metodą odniesienia określoną w wytycznych dotyczących amoniaku oraz na poniższych warunkach: (i) rozprowadzanie obornika i gnojowicy jedynie w zgodzie z przewidywanymi potrzebami odżywczymi nawożonej uprawy lub użytku zielonego w odniesieniu do azotu i fosforu, biorąc również pod uwagę istniejącą zawartość substancji odżywczych w glebie oraz substancji odżywczych w innych nawozach; (ii) nierozprowadzanie obornika i gnojowicy na gruntach nasyconych wodą, zalanych, zamarzniętych lub pokrytych śniegiem;			

▼B

	Czy politykę i środki uwzględniono w krajowym programie ograniczania zanieczyszczenia powietrza? Tak/Nie (O)	Jeżeli tak: — należy wskazać numer sekcji/ strony programu: (O)	Czy polityka i środki były ściśle realizowane? Tak/ Nie (O) Jeżeli nie, należy opisać wprowadzone zmiany (O)
(iii) rozprowadzanie gnojowicy na użytkach zielonych przy użyciu węży rozlewowych, aplikatorów płozowych lub metodą płytkiego lub głębokiego wtryskiwania;			
(iv) przyorywanie obornika i gnojowicy rozprowadzanych na gruntach ornych w ciągu czterech godzin od rozprowadzenia;			
b) zmniejszanie emisji pochodzących z miejsc przechowywania nawozów organicznych na zewnątrz pomieszczeń dla zwierząt, przy zastosowaniu następujących podejść:			
(i) w przypadku obiektów do przechowywania gnojowicy zbudowanych po dniu 1 stycznia 2022 r. – stosowanie niskoemisyjnych systemów lub technik przechowywania, co do których wykazano, że zmniejszają emisję amoniaku o co najmniej 60 % w porównaniu z metodą odniesienia określoną w wytycznych dotyczących amoniaku, a dla istniejących obiektów do przechowywania gnojowicy – o co najmniej 40 %;			
(ii) przykrywanie obiektów do przechowywania obornika;			
(iii) zapewnienie, aby gospodarstwa posiadały wystarczającą możliwość przechowywania obornika, aby rozprowadzać go jedynie w okresach odpowiednich ze względu na wzrost upraw;			
c) zmniejszanie emisji z pomieszczeń dla zwierząt za pomocą systemów, co do których wykazano, że zmniejszają emisje amoniaku o co najmniej 20 % w porównaniu z metodą odniesienia określoną w wytycznych dotyczących amoniaku;			
d) zmniejszanie emisji z nawozów organicznych przez zastosowanie niskobiałkowych strategii żywienia, co do których wykazano, że zmniejszają emisje amoniaku o co najmniej 10 % w porównaniu z metodą odniesienia określoną w wytycznych dotyczących amoniaku.			
B. **Środki służące redukcji emisji w celu ograniczania pyłu drobnego ($PM_{2,5}$) oraz sadzy (O)**			
1. Bez uszczerbku dla załącznika II dotyczącego wzajemnej zgodności do rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1306/ 2013 ([1]) państwa członkowskie mogą zakazać spalania na terenie otwartym pozostałości zbiorów, odpadów rolniczych i pozostałości leśnych. Państwa członkowskie monitorują wdrażanie zakazów wprowadzonych zgodnie z akapitem pierwszym i egzekwują przepisy w tym zakresie. Wszelkie wyjątki od tego zakazu ograniczają się do programów zapobiegawczych, które mają na celu uniknięcie niekontrolowanych pożarów, zwalczanie szkodników lub ochronę różnorodności biologicznej.			

▼B

	Czy politykę i środki uwzględniono w krajowym programie ograniczania zanieczyszczenia powietrza? Tak/Nie (O)	Jeżeli tak: — należy wskazać numer sekcji/ strony programu: (O)	Czy polityka i środki były ściśle realizowane? Tak/ Nie (O) Jeżeli nie, należy opisać wprowadzone zmiany (O)
2. Państwa członkowskie mogą sporządzić krajowy kodeks doradczy dobrej praktyki rolniczej w celu właściwego zarządzania pozostałościami zbiorów na podstawie następujących podejść: a) poprawa struktury gleby poprzez przyorywanie resztek pożniwnych; b) udoskonalone techniki przyorywania resztek pożniwnych; c) alternatywne wykorzystywanie resztek pożniwnych; d) poprawa zasobności gleby w składniki pokarmowe i poprawa struktury gleby poprzez przyorywanie obornika, zgodnie z wymogami optymalnego wzrostu roślin, co pozwoli uniknąć spalania obornika (nawozu naturalnego, ściółki głębokiej).			
C. **Zapobieganie skutkom dla małych gospodarstw (O)**			
Państwa członkowskie, wprowadzając środki określone w sekcjach A i B, zapewniają pełne uwzględnienie ich skutków dla małych i bardzo małych gospodarstw. Państwa członkowskie mogą np. zwolnić z tych środków małe i bardzo małe gospodarstwa, jeżeli jest to możliwe i stosowne w świetle mających zastosowanie zobowiązań w zakresie redukcji emisji (O)			

([1]) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1306/2013 z dnia 17 grudnia 2013 w sprawie finansowania wspólnej polityki rolnej, zarządzania nią i monitorowania jej oraz uchylające rozporządzenia Rady (EWG) nr 352/78, (WE) nr 165/94, (WE) nr 2799/98, (WE) nr 814/2000, (WE) nr 1290/2005 i (WE) nr 485/2008 (Dz.U. L 347 z 20.12.2013, s. 549).

2.7. **Polityki, które zdecydowano się przyjąć w danym sektorze, w tym harmonogram ich przyjmowania, wdrażania i dokonywania ich przeglądu, oraz odpowiedzialne właściwe organy**

2.7.1. *Poszczególne polityki i środki lub pakiet polityk i środków, które zdecydowano się przyjąć, oraz odpowiedzialne właściwe organy*

Nazwa i krótki opis poszczególnych polityk i środków lub pakietu polityk i środków (O) *W stosownych przypadkach należy odnieść się do organów wymienionych w tabeli 2.6.1.*	Obecnie planowany rok przyjęcia (O)	Stosowne uwagi zebrane podczas konsultacji dotyczących poszczególnych polityk i środków lub pakietów polityk i środków (N)	Obecny planowany harmonogram wdrażania (O)		Pośrednie cele i wskaźniki wybrane w celu monitorowania postępów z wdrażania wybranych polityk i środków (N)		Obecnie planowany harmonogram przeglądu (jeżeli różni się on od ogólnej aktualizacji krajowego programu ograniczania zanieczyszczenia powietrza dokonywanej co cztery lata) (O)	Właściwe organy odpowiedzialne za poszczególne polityki i środki lub pakiety polityk i środków (O) *W stosownych przypadkach należy odnieść się do organów wymienionych w tabeli 2.3.2.*
			Rok rozpoczęcia	Rok zakończenia	Pośrednie cele	Wskaźniki		

Dodać kolejne wiersze w razie potrzeby.

▼B

2.7.2. *Uzasadnienie wyboru środków oraz ocena sposobu, w jaki wybrane polityki i środki zapewniają spójność z planami i programami określonymi w innych powiązanych obszarach polityki*

Uzasadnienie wyboru spośród środków rozważanych w tabeli 2.6.1 w celu określenia ostatecznego zbioru wybranych środków (N)	
Spójność wybranych polityk i środków z celami w zakresie jakości powietrza na szczeblu krajowym oraz, w stosownych przypadkach, w sąsiadujących państwach członkowskich (O)	
Spójność wybranych polityk i środków z innymi właściwymi planami i programami przyjętymi w oparciu o wymogi określone w przepisach krajowych lub unijnych (np. krajowymi planami w zakresie energii i klimatu) (O)	

2.8. **Prognozowane łączne skutki polityk i środków (z dodatkowymi środkami) dotyczące redukcji emisji, jakości powietrza oraz środowiska i związane z nimi niepewności (w stosownych przypadkach)**

2.8.1. *Prognozowana realizacja zobowiązań redukcji emisji (z dodatkowymi środkami)*

Substancje zanieczyszczające (O)	Całkowite emisje (kt), zgodnie z bilansami dla roku x-2 lub x-3, proszę podać rok (O)				% redukcji emisji osiągnięty w porównaniu z 2005 r. (O)			Krajowe zobowiązanie w zakresie redukcji emisji na lata 2020–2029 (%) (O)	Krajowe zobowiązanie w zakresie redukcji emisji od 2030 r. (%) (O)
	2005 – rok obliczeniowy	2020	2025	2030	2020	2025	2030		
SO_2									
NO_x									
NMLZO									
NH_3									
$PM_{2,5}$									
Data prognoz emisji (O)									

2.8.2. *Nieliniowa ścieżka redukcji emisji*

W przypadku podążania nieliniową ścieżką redukcji emisji należy wykazać, że rozwiązanie to jest wydajniejsze z technicznego lub ekonomicznego punktu widzenia (alternatywne środki prowadziłyby do nieproporcjonalnych kosztów), nie zagraża realizacji żadnego ze zobowiązań w zakresie redukcji emisji do 2030 r. oraz że ścieżka będzie zbiegać się z liniową ścieżką, począwszy od 2025 r. (O, w stosownych przypadkach) *W stosownych przypadkach należy odnieść się do kosztów wymienionych w tabeli 2.6.3.*	

2.8.3. *Mechanizmy elastyczności*

W przypadku korzystania z mechanizmów elastyczności należy opisać ich zastosowanie (O)	

▼B

2.8.4. *Prognozowana poprawa jakości powietrza (z dodatkowymi środkami)*

A. **Prognozowana liczba niezgodnych i zgodnych stref jakości powietrza (N)**

Wartości w ramach dyrektywy w sprawie jakości otaczającego powietrza	Prognozowana liczba niezgodnych stref jakości powietrza				Prognozowana liczba zgodnych stref jakości powietrza				Łączna liczba stref jakości powietrza			
	Określić rok obliczeniowy	2020	2025	2030	Określić rok obliczeniowy	2020	2025	2030	Określić rok obliczeniowy	2020	2025	2030
$PM_{2,5}$ (1 rok)												
NO_2 (1 rok)												
PM_{10} (1 rok)												
O_3 (maksymalna średnia 8-godzinna)												
Inne (proszę określić)												

B. **Maksymalne przekroczenia wartości dopuszczalnych dotyczących jakości powietrza i wskaźniki średniego narażenia (N)**

Wartości w ramach dyrektywy w sprawie jakości otaczającego powietrza	Prognozowane maksymalne przekroczenia wartości dopuszczalnych dotyczących jakości powietrza we wszystkich strefach				Prognozowany wskaźnik średniego narażenia (tylko w odniesieniu do $PM_{2,5}$ (1 rok))			
	Określić rok obliczeniowy	2020	2025	2030	Określić rok obliczeniowy	2020	2025	2030
$PM_{2,5}$ (1 rok)								
NO_2 (1 rok)								
NO_2 (1 godzina)								
PM_{10} (1 rok)								
PM_{10} (24 godziny)								
O_3 (maksymalna średnia 8-godzinna)								
Inne (proszę określić)								

C. **Ilustracje przedstawiające prognozowaną poprawę jakości powietrza i stopnia zgodności (N)**

Mapy lub histogramy przedstawiające prognozowane zmiany stężenia (co najmniej NO_2, PM_{10}, $PM_{2.5}$, O_3 i wszelkich innych substancji zanieczyszczających stanowiących problem) w otaczającym powietrzu oraz na przykład liczbę stref jakości powietrza, spośród wszystkich takich stref, które będą niezgodne lub zgodne przed 2020, 2025 i 2030 r., prognozowane maksymalne przekroczenia na szczeblu krajowym oraz prognozowany wskaźnik średniego narażenia	

D. **Prognozowana poprawa jakości powietrza i stopnia zgodności w ujęciu jakościowym (z dodatkowymi środkami) (jeżeli w powyższych tabelach nie podano żadnych danych ilościowych) (N)**

Prognozowana poprawa jakości powietrza i stopnia zgodności w ujęciu jakościowym (z dodatkowymi środkami)	

▼B

W przypadku rocznych wartości dopuszczalnych prognozy należy przedstawiać przez pryzmat maksymalnego stężenia we wszystkich strefach. W przypadku dziennych i godzinowych wartości dopuszczalnych prognozy należy przedstawiać przez pryzmat maksymalnej liczby przypadków przekroczenia odnotowanych we wszystkich strefach.

2.8.5. *Prognozowane skutki dla środowisko (z dodatkowymi środkami) (N)*

	Rok obliczeniowy przyjęty w ocenie wpływu na środowisko (proszę określić	2020	2025	2030	Opis
Terytorium państwa członkowskiego narażone na zakwaszanie przekraczające krytyczne wielkości (%)					
Terytorium państwa członkowskiego narażone na eutrofizację przekraczającą krytyczne wielkości (%)					
Terytorium państwa członkowskiego narażone na ozon przekraczający krytyczną wielkość (%)					

Wskaźniki powinny być dostosowane do tych, które stosuje się na podstawie Konwencji w sprawie transgranicznego zanieczyszczania powietrza na dalekie odległości w odniesieniu do narażenia ekosystemów na zakwaszanie, eutrofizację i ozon (https://www.rivm.nl/media/documenten/cce/manual/Manual_UBA_Texte.pdf).